

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Lintupeltotapahtumat Joensuu, Polvijärvi, Kitee

Mika Pirinen & Ville Vuorio
Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

14.2.2024

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Asiat

1. Valkoposkihanhien aiheuttamat viljelysvahingot 2023
2. Vahinkojen ennaltaehkäisy ja torjunta
3. Korvaukset ja avustukset

Vuoden 2023 vahingot

- Sähköinen järjestelmä käyttöön.
- Isosta koostetaulukon tekemisestä luovuttu.
- Ilmoituksia vahingoista Pohjois-Karjalassa: 260 kpl
- Sähköinen järjestelmä ja lintupellot aiheuttivat hämminkiä → yli 30 vahingonkorvaushakemusta poistettiin:
 - kaikki lohkot lintupeltoina
 - tuplahakemus
 - ilmoitettu eläinvahinkona
 - turha hakemus

Vuoden 2023 vahingot

Uusia / työllistäviä asioita vahinkohakemuksissa:

- uudelleen- ja täydennyskylvön työ- ja materiaalikulujen korvattavuus
- lintupeltojen vaikutus työkulujen korvattavuuteen (Ruokaviraston lausunto)
- 3. nurmisadon satovahinko
- kerääjäkasvivahinkojen korvattavuus (Ruokaviraston lausunto)
- paalivahingot

Vuoden 2023 vahingot

Avoinna tällä hetkellä 67 ilmoitusta/hakemusta:

- 2 päätöstä valmiina, odotetaan lisää rahaa korvauksiin
- 19 odotetaan viljelijän vastausta täydennyspyyntöön
- 46 odottaa kevääseen
 - ei ollut tarkoitus korjata satoa syksyllä, odotetaan msv:n lausuntoa keväältä
 - hakemukseen lisätään kevään täydennyskylvökulut

Vahingonkorvauksia maksettu tähän mennessä 1 394 000 €.

Vuoden 2023 vahingot

Vahinkoilmoitusten mukaiset vahingot (ha)
(ei sisällä lohkoja, joissa puutteelliset lohkonumerot)

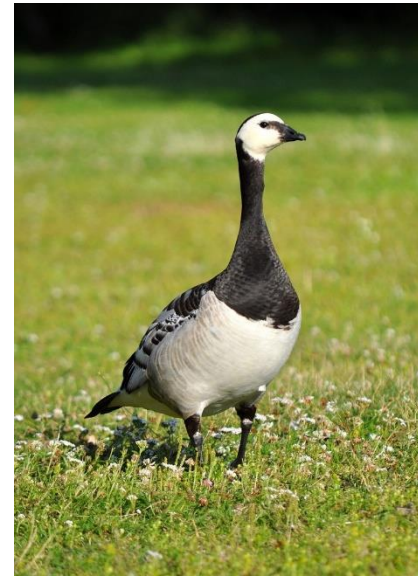
Kunta	2023	2022
Ilomantsi	60	0
Joensuu	1181	1855
Juuka	84	103
Kitee	716	2336
Kontiolahti	133	136
Lieksa	27	20
Liperi	678	1160
Nurmes	0	12
Outokumpu	114	32
Polvijärvi	419	224
Rääkkylä	245	677
Tohmajärvi	1298	2869
yht.	4954	9424

Vahinkojen ennaltaehkäisy ja torjunta

- Vahinkoja voidaan yrittää ennaltaehkäistä viljelemällä kasvilajeja ja lajikkeita jotka eivät niin herkkiä hanhituhoille (sinimailanen, ei viljoja) ja alueilla jotka eivät valkoposkihanhien suosiossa (pienet metsän keskellä olevat peltolohkot)
- Vahinkojen torjunta vaikeutunut vuosi vuodelta
- aiemmin käytetyt ilmapallot, leijat yms. todettu melko tehottomiksi
- hätistely (ihminen, koirat, tekniset laitteet) tehokkainta
 - Luken hanhipeltotutkimushanke
 - hanhipaimenet
- hätistelyssä voi käyttää käsilaseria ja paukkupatruunoita mikäli se **poikkeusluvassa** sallittua
- Lintupelloilla ja tehokkaalla karkottamisella voidaan ehkäistä tärkeille tuotantopelloille syntyviä vahinkoja

Vahinkojen ennaltaehkäisy ja torjunta

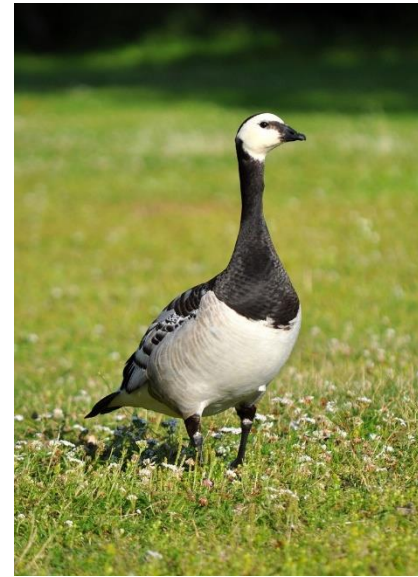
- aktiivinen karkottaminen vaatii aina Varsinais-Suomen ELY-keskuksen myöntämän poikkeusluvan
- Vuodelle 2024 voimassa olevat luvat:
 - P-K: 34 päätöstä, 182 tilaa
- Vuodelle 2024 vireillä olevat hakemukset:
 - P-K: 12 hakemusta, noin 32 tilaa
- poikkeuslupa-alueet karttapalvelu
<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4468f6356dad4bcf99ef0be17c28adcd>
- valkoposkihanhen metsästysasia
 - Orpon hallitusohjelmassa
 - edennyt hitaasti
 - työryhmä

Korvaukset ja avustukset

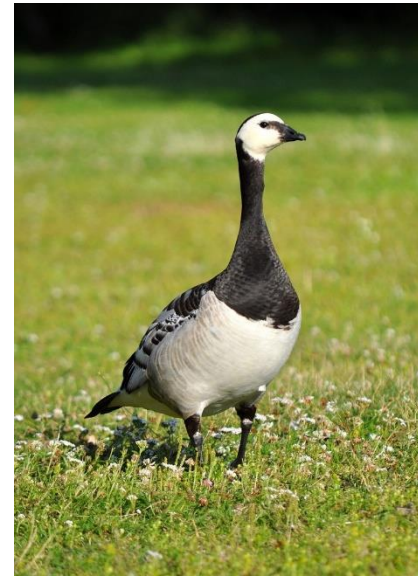
- vuonna 2023 voimaan astunut RauLako-laki ja –asetus (linkki)
- hanhien aiheuttamat satovahingot korvataan Ruokaviraston julkaiseman normisato- ja keskihinnat-taulukon mukaisesti
- monivuotisten kasvien osalta korvataan myös **kylvö- ja lannoituskustannukset**. Työkustannukset korvataan Työtehoseuran julkaiseman taulukon mukaisesti. Urakoitsijalla teetetty työ voidaan korvata kuitteja vastaan ja kustannuksissa sallitaan 10% poikkeama hintoihin.
- rikkaruohojen torjuntaan liittyviä kustannuksia ei katsota korvattaviksi kustannuksiksi
- lintupeltokorvausta ja RauLako korvausta ei voida maksaa samalle peltolohkolle samana vuonna.
- Vahingosta on oltava aina maaseutuviranomaisen lausunto, vahingonkärsijän vastuu

Vuoden 2024 karkotushankkeet

- Vahinkojen ennaltaehkäisyyn voidaan myöntää avustusta
 - Avustushaku vuosittain syksyllä
- RauLaKo ennaltaehkäisevään hankehakuun tuli valtakunnallisesti 11 hakemusta, joista 10 Pohjois-Karjalasta.
- Hankkeitten kokonaisbudjetti n. 1 milj. euroa
- Ympäristöministeriö ilmoittanut että avustuksiin käytettävissä 500 000€.
- odotamme ministeriön rahoituspäätöstä (luvattu helmikuun aikana)
- -> Teemme hankepäätykset, useita hyviäkin hakkeita tippuu rahoituksen ulkopuolelle ja toteutettavien hankkeiden budjetteja joudutaan mahdollisesti leikkaamaan.
- tavoitteena että hankepäätykset saataisiin tehtyä helmikuun lopussa/maaliskuun alussa.

Korvausten hakeminen

- vahingosta on **ensin ilmoitettava sähköisellä lomakkeella**, ELY välittää lomakkeen maaseutuviranomaiselle joka tekee katselmuksen ja antaa **vahingosta lausunnon**. Tämän jälkeen tulee tehdä varsinainen **korvaushakemus sähköisessä järjestelmässä**. Vahingosta ei tarvitse erikseen ilmoittaa maaseutuviranomaiselle, sähköinen ilmoitus riittää.
- ilmoituksen ja korvaushakemuksen voi tehdä myös paperilomakkeella, mutta käsittelyn nopeuttamiseksi suositellaan sähköisten lomakkeiden käyttämistä.
- ELY-keskus käsittelee korvaushakemukset

Korvausten hakeminen - rautalankaohje

1. Listaa lohkot joille vahinko tapahtunut
2. Tee ilmoitus vahingoista sähköiseen järjestelmään
 - täytä peltolohkotieto (koodi) huolellisesti
 - maaseutuviranomainen tekee vahinkoarvion ja lausunnon
 - älä ilmoita kohteita jotka lintupeltona
3. Kasaa tarvittavat liitteet (kuitit tms.)
4. Täytä korvaushakemus huolellisesti sähköisessä järjestelmässä
 - ELY-keskus käsittelee hakemukset
 - seuraa sähköpostia, mahdollinen lisätietopyyntö tulee sähköpostiin
 - Korvauspäätös tulee sähköiseen järjestelmään
 - Korvaus maksetaan noin viikon kuluttua päätöksestä

Kokemuksia lintupelloista

kunta	vahinkopinta- ala (ha)	lintupellot (kaikki) (ha)	lintupellot ilmoitettu (ha)	lintupellot %
Ilomantsi	36	105	0	0
Joensuu	748 (2.)	1291	488	38
Juuka	53	0	0	-
Kitee	624 (3.)	2179	1070 (1.)	49
Kontiolahti	204	348	51	15
Lieksa	43	86	78	91 (1.)
Liperi	559	1715	422	25
Nurmes	0	19	0	0
Outokumpu	128	36	13	36
Polvijärvi	378	384	193	50 (3.)
Rääkkylä	248	1024	596 (3.)	58 (2.)
Tohmajärvi	1032 (1.)	3739	992 (2.)	27
yhteensä	4053		3903	

